

2 अङ्कीयकार्ये
हिमाचलप्रदेशः देशे प्रथमः,
डिजिटलकरशिखरसम्मेलनम्-
२०२५ इत्यस्मिन् पुरस्कृतः

3 बिहारराज्ये विधानसभानिर्वाचने
१८ विधायकानां भाग्यस्य
निर्धारणम् अद्य भविष्यति

4 महिलाक्रिकेटकप्तक-
विजेतृणां स्वागतं कृतवान्
प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

हरियाणाविधानसभानिर्वाचने लोकसभापक्षस्य नेता राहुलगान्धी इत्यस्य भ्रष्टाचारस्य आरोपाः निर्वाचनायोगेन नाङ्गीकृताः

नवदिल्ली। २०२४ तमे वर्षे
हरियाणाविधानसभानिर्वाचने
लोकसभापक्षस्य नेता राहुलगान्धी इत्यस्य
भ्रष्टाचारस्य आरोपाः निर्वाचनायोगेन
नाङ्गीकृताः। निर्वाचनायोगेन कथितं यत्
यदि किमपि अनियमितं भवति स्म, किञ्च
एकस्य नाम्ना बहुवारं मतदानं भवति स्म

तर्हि काङ्ग्रेसनिर्वाचनप्रतिनिधयः किं
कुर्वन्ति स्म। बुधवासरे पत्रकारसम्मेलने
निर्वाचनायोगस्य विरुद्धं मतदातासूच्यां
भ्रष्टाचारस्य राहुलगान्धिनः आरोपान्
निराधारमुक्त्वा आयोगेन
सामाजिकमाध्यमेषु उक्तं यत् हरियाणाराज्ये
मतदातासूचीं विषये कोऽपि उपालम्भः
नास्ति। सम्प्रति १० सदस्यानां
विधानसभानिर्वाचनसम्बद्धाः २२ याचिकाः
उच्चन्यायालये लम्बिताः सन्ति। आयोगेन
अपि प्रश्नः कृतः यत् काङ्ग्रेस-
मतदानप्रतिनिधयः जनाः यदि कस्यचित्
मतदातुः विषये शङ्किताः सन्ति तर्हि
मतदातृनां परिचयस्य विषये किमपि आक्षेपं
किमर्थं न उत्पापयन्ति इति।
पूर्वकाङ्ग्रेसअध्यक्षः लोकसभायां विपक्षनेता

च राहुलगान्धी आरोपितवान् यत् देशस्य
कस्मिन् अपि विशेषक्षेत्रे न, राज्यस्तरे न
अपितु राष्ट्रियस्तरेऽपि मतदानप्रक्रियायां
भ्रष्टाचारस्य प्रकरणानि सन्ति। अस्मिन् क्रमे
हरियाणाविधानसभानिर्वाचने २५
लक्षमतानां भ्रष्टाचारः अस्ति। राहुलगान्धी
बुधवासरे अत्र दलस्य मुख्यालये
पत्रकारसम्मेलने उक्तवान् यत् येन प्रमाणेन
सः मतचौर्यविषये विवरणं ददाति तत्
स्पष्टतया दर्शयति यत् हरियाणाराज्ये
निर्वाचनं न अभवत्, अपितु शतप्रतिशतम्
प्रमाणैः सिद्धं भवति यत् प्रधानमन्त्री
नरेन्द्रमोदी, गृहमन्त्री अमितशहाः, भाजपा,
निर्वाचनायोगः च मिलित्वा लोकतन्त्रस्य
नाशं कृतवन्तः। हरियाणायां मतचौर्याः
भाजपासर्वकारस्य निर्माणं जातम्।

फिलिपीन्स-देशे टीनो चक्रवातेन न्यूनातिन्यूनं षट्षष्टि जनाः मृताः

फिलिपीन्स-देशे न्यूनातिन्यूनं षट्षष्टि
जनाः मृताः, लक्षशः जनाः स्वगृहात्
पलायिताः, अस्य वर्षस्य चक्रवातेषु एकः
प्रबलः चक्रवातः देशे प्रावर्तत।
स्थानीयतया टीनो इति नाम्ना ख्यातः
कल्मेगी-चक्रवातः परह्यः प्रातःकाले भूम्यां
प्राप्य दुर्बलः अभवत्, परञ्च त्रिंशत्तैरैकशत
कि. मी. प्रतिहोरायाः वेगेन वायुः प्रवहति।
देशस्य राष्ट्रिय-आपत्-सङ्कट-न्यूनीकरण-
तथा-प्रबन्धन-परिषद् अनुमन्यत यत्
सूचितानां मृतेषु ऊनपञ्चाशत् जनाः सेबू-
प्रदेशे आसन्, तेषु अधिकांशजनाः वर्षायाः
कारणात्, पतितानां भग्नावशेषैः,
भूस्खलनेन, जलप्लावनेन च प्रभविताः।

यदा परिणामः काङ्ग्रेस-दलस्य पक्षे नागच्छति तदा राहुलः निर्वाचनायोगारोपयति

भाजपेति दलस्य वरिष्ठः नेता तथा
केन्द्रीयमन्त्री किरन रिजिजूवर्यः,
काङ्ग्रेस-दलस्य नेत्रा राहुलेन कृतं
भाजपा-निर्वाचन आयोगयोः उपरि
मतचौर्यस्य आरोपस्य विषये निन्दाम्
अकरोत्। नवदिल्ल्यां वार्ताहरान्
सम्बोधयन् श्री रिजिजुः, उक्तवान् यत्
यदा परिणामः काङ्ग्रेस-दलस्य पक्षे
नागच्छति तदा राहुलः निर्वाचन आयोगं
तथा ई. वी. एम. इत्युभौ आरोपयति। सः
अवदत् यत्, मतदातृ-सूच्यां कस्यापि
त्रुटि विषये काङ्ग्रेस-दले निर्वाचनायोगं
प्रति परिवादं कर्तव्यम्।

वाणिज्य-उद्योग-मन्त्री पियूष गोयलः आक्लैण्ड-नगरे न्यूजीलैण्ड-देशस्य समकक्षीयेण टॉड मैक्ले सह मिलितवान्

वाणिज्य-उद्योग-मन्त्री पियूष गोयलः
आक्लैण्ड-नगरे भारत-न्यूजीलैण्ड-
देशयोः वाणिज्य-मञ्चे स्वस्य न्यूजीलैण्ड-
देशस्य समकक्षीयेण टॉड मैक्ले इत्यनेन

सह मिलितवान्। सभायां श्री गोयलः
उभयोः राष्ट्रयोः मध्ये समुद्रीयम्, रक्षा,
शिक्षा, क्रीडा, पर्यटनम् इत्यादीनां
सहकारस्य क्षेत्राणां विषये अवधानं
दत्तवान्। श्रीगोयलः न्यूजीलैण्ड-देशस्य
प्रधानमन्त्रिणा क्रिस्टोफर लक्सन् इत्यनेन,
श्रीमैक्ले इत्यनेन च सह भारतीयप्रवासिनः
अपि सम्बोधितवान्। प्रवासिनः सम्बोधयन्
सः अवदत् यत्, सर्वकारः कस्य भारम्
न्यूनीकृत्य, व्यापारस्य सुगमतां प्रवर्धयितुं
कार्यं कुर्वन् अस्ति। सः अवदत् यत्,
भारतं आकर्षकं गन्तव्यं कर्तुं प्रयत्नाः
कृताः सन्ति।

उत्तरप्रदेशस्य मिर्जापुरस्य चुनार-रेल-स्थानके कालका-हावडा-मेल-रेल-यान-दुर्घटनायामनेकाः जनाः मृताः

उत्तरप्रदेशस्य मिर्जापुरस्य चुनार-रेल-
स्थानके षट् तीर्थयात्रिणां कालका-
हावडा-मेल-रेल-यान-दुर्घटनायां मृत्युः
अभवत्। मण्डलाधिकारिणा
पवनकुमार-गङ्गवारने उक्तं यत्
कार्तिकपूर्णिमायाः पवित्र स्नानार्थं
तीर्थयात्रिणः वहन्ती गोमोह-
प्रयागराज-बरवाडीह इति रेलयानं
सोनभद्रतः प्रातः सपादनव-वादने

प्लेटफार्म-सङ्ख्या-चत्वारि इत्यत्र
आगतम् इति। मुख्यमन्त्री योगी
आदित्यनाथः, केन्द्रीयमन्त्री तथा
स्थानीयसांसदः अनुप्रिया पटेलः च
घटनायां शोकं प्रकटितवन्तौ,
जनपदस्य अधिकारिभ्यः तत्क्षणमेव
तत्र गन्तुं, साहाय्योद्धार कार्यं तीव्रं कर्तुं,
व्रणितानां समुचितचिकित्सां सुनिश्चेतुं च
निर्देशं प्रदत्तवती।

सुभाषितम्

परस्परस्य मर्माणि,
ये भाषन्ते नराधमाः।
ते एव विलयं यान्ति,
वल्मीकोदरसर्पवत्॥

जो अधम मनुष्य दूसरे के गुप्त
रहस्यों को अन्यो के समक्ष
प्रकट करते हैं, वे दीमक के
स्थान में जाने वाले सर्प की
भांति नष्ट हो जाते हैं।

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य
एकवर्षस्य सदस्यता

900 ₹

One year subscription to the daily
Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message
saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते,
राजनैतिक-सांस्कृतिकविचारणाञ्च
कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्

जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे

कस्या कोटला जिला कांगडा हि.प्र.

पत्रव्यवाहकसङ्केतः-१७७११११

सङ्केतः- प्रबन्धनिदेशिका- शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

भारत-जपान-देशयोः
सहभागित्वेन भारत-
प्रशान्तक्षेत्रीय सामरिकस्थिरतां
वर्धयति- विदेशमन्त्री जयशङ्करः

विदेशमन्त्री डा. एस. जयशङ्करः
अवदत् यत् भारत-जपान-देशयोः
सहभागित्वेन भारत-प्रशान्तक्षेत्रीय
सामरिकस्थिरतां वर्धयति। नवदिल्ल्यां
अष्टमं भारत-जपान-हिन्द-प्रशान्त-
मञ्चं सम्बोधयन्, डा. जयशङ्करः अवदत्
यत् भारत-जपान-सहभागित्वेन शक्तेः
लाभं, आपूर्तिशृङ्खलायाः सुदृढीकरणं,
कृत्रिम बुद्धिः, सेमिकण्डक्टर्स इति
अर्धचालक यन्त्रे, महत्वपूर्ण खनिज,
स्वच्छ ऊर्जा, अन्तरिक्षं च इत्येतेषु
निवेशेषु ध्यानं केंद्रितं भवेत् इति।

अङ्गीयकार्ये हिमाचलप्रदेशः देशे प्रथमः, केन्द्रीय-इलेक्ट्रॉनिक्स-एवं-सूचनाप्रौद्योगिकी-मन्त्रालयः डिजिलॉकरशिखरसम्मेलनम्- २०२५ इत्यस्मिन् पुरस्कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखोः प्रयत्नेन हिमाचलप्रदेशः अङ्गीयकार्यक्षेत्रे अपरं महत्त्वपूर्ण आधारस्तम्भं प्राप्तवान्। भारतसर्वकारस्य इलेक्ट्रॉनिक्स-सूचनाप्रौद्योगिकीमन्त्रालयेन हिमाचलप्रदेशसर्वकाराय जनसामान्यं प्रति सुलभं पारदर्शकं च सेवां प्रदातुं देशे सर्वोत्तमम् इति मान्यतां दत्तम्। राज्ये राष्ट्रिय- डिजिलॉकर-शिखरसम्मेलनम् २०२५ इत्यस्मिन् जन- प्रथम-एकीकरण-पुरस्काररूपेण एतत् सम्मानं प्राप्तम्। नागरिकाणां द्वारे एव सर्वकारीयसेवाः प्रदातुं हिमाचलप्रदेशः सम्मानितः अभवत् हिमाचलसर्वकारेण ५१ हिमसेवासेवाः डिजिलॉकर- प्रणाल्या सह एकीकृताः सन्ति। राज्यस्य सर्वकारीयविभागेभ्यः एताः सेवाः

अधुना डिजिलॉकर इत्यनेन सह एकीकृताः सन्ति, राज्यस्य अद्वितीयपरिचययोजनया हिम् परिवारेण सह अपि एकीकृताः सन्ति एतेन जनानां आवश्यकताभिलेखान् वा सेवां वा प्राप्तुं बहुधा यात्रायाः आवश्यकता न भविष्यति। नवदिल्लीनगरे सम्मेलने हिमाचलप्रदेशस्य डिजिटलप्रौद्योगिक्याः परिचालनविभागस्य सचिवः आशीषसिंहमारः पुरस्कारं प्राप्तवान्। अस्मिन् अवसरे भारतसर्वकारस्य सूचनाप्रौद्योगिकीसचिवः, राष्ट्रियसूचनाविज्ञानकेन्द्रस्य अपरसचिवः, राष्ट्रिय- ई- शासनविभागस्य अधिकारिणः अपि उपस्थिताः आसन्। देशस्य विशेषज्ञाः, अधिकारिणः, नीतिनिर्मातारः च भारतं पूर्णतया कर्गदरहितं पारदर्शकं च डिजिटलराष्ट्रं कथं करणीयम् इति चर्चां कृतवन्तः। अस्मिन् अवसरे वदन् सचिवः आशीषसिंहमारः अवदत् यत् एषा मान्यता हिमाचलसर्वकारस्य जनसामान्यं प्रति सरलं, अल्पमूल्ययुता, द्रुततरं च सेवां प्रदातुं निरन्तरं प्रयत्नस्य परिणामः अस्ति। हिमसेवां हिमपरिवारं च डिजिलॉकर इत्यनेन सह सम्बद्ध जनसामान्येन महदाश्रयं प्राप्तं तथा च सर्वकारीयकार्यम् अधिकं पारदर्शकं कृतवान्। एषा उपलब्धिः हिमाचलप्रदेशस्य डिजिटलक्षेत्रे वर्धमानां सामर्थ्यं, जनसामान्यं प्रति उत्तमसेवाप्रदानाय दृढप्रतिबद्धतां च प्रतिबिम्बयति।

नादौने ₹25 कोटिरूप्यकाणां व्ययेन एकीकृतः एक्वावाटिका स्थापिता भविष्यति

एकीकृतजलोद्यानम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- हमीरपुरम्।

ग्रामीणाम् अर्थव्यवस्थां सुदृढां कर्तुम् अन्यत् पदम् अपि स्वीकृत्य राज्यसर्वकारः हमीरपुरमण्डलस्य नादौने ₹25 कोटिरूप्यकाणां निवेशेन एकीकृतं जलवाटिकां स्थापयिष्यति। परियोजनायाः कृते उपयुक्तभूमिः चिह्निता अस्ति, ICAR- CIFA, भुवनेश्वर इत्यनेन विस्तृतं परियोजनाप्रतिवेदनं निर्मितम् अस्ति। उद्यानं जीविकायाः, स्वजीविकायाः, आजीविकायाः निर्माणस्य च महत्त्वपूर्णकेन्द्ररूपेण उद्भवति। एषा सर्वकारीयपरिकल्पना मत्स्यक्षेत्रं लाभप्रदं स्थायित्वं च उद्यमरूपेण स्थापयिष्यति। आधुनिकं ताज्जलजलसंवर्धनप्रविधिनां

तृणमूलस्तरं यावत् प्रसारयितुं केन्द्ररूपेण कार्यं करिष्यति। परियोजना मत्स्यबीजनिर्माणं, मत्स्याहारनिर्माणं, मूल्यवर्धनं, विपणनम् इत्यादीनां विविधजलकृषेः, तत्सम्बद्धानां च उपक्रमाणां माध्यमेन युवानां कृषकाणां च अर्थव्यवस्थां सुदृढां करिष्यति। उच्चगुणवतायुक्तस्य मत्स्यभोजनस्य उपलब्धतां सुनिश्चित्य स्थानीयकृषकाणां कृते मत्स्यस्य उत्पादनं वर्धयितुम् एतत् उद्यानं साहाय्यं करिष्यति। मत्स्यभोजनस्य निर्माणार्थं, उन्नतमत्स्यपालनप्रधानां च प्रदर्शन-एककाः अपि स्थापिताः भविष्यन्ति। एताः एकक-संस्थाः अनुद्योगियुवभ्यः व्यावहारिक-प्रशिक्षणं

Unity Run 2025- शताधिकाः छात्राः, शिक्षकाः, कर्मचारिणः च भागं गृहीतवन्तः

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। एकतायाः उत्साहेन च परिपूर्णं वातावरणे एपीजी शिमला विश्वविद्यालयस्य शताधिकाः छात्राः, शिक्षकाः, कर्मचारिणः च शिमलानगरस्य रिजप्राङ्गणे आयोजिते 'यूनिटी रन २०२५' इत्यस्मिन् भागं गृहीतवन्तः। एतद् आयोजनम् भगवतः श्रीसत्यसाईबाबा इत्यस्य दिव्यविरासतस्य शताब्दी वर्षस्य स्मरणे आयोजितम्। भगवन् श्री सत्यसाईबाबा इत्यस्य शिक्षाभ्यः प्रेरितस्य प्रेम्णः, शान्तेः एकतायाः च सन्देशस्य प्रसारणम् अस्य धावनस्य उद्देश्यम् आसीत्- "सर्वान् स्निहन्तु, सर्वान् सेवन्तु" ("Love All, Serve All") तथा "एकं विश्वम्, एकं कुटुम्बम्" ("One World, One Family") इति। विश्वविद्यालयस्य प्रतिभागिनः अन्यसंस्थानां नागरिकानां च पार्श्वे धावित्वा एकतां सौहार्दं च प्रदर्शितवन्तः। विश्वविद्यालयस्य प्रतिनिधिमण्डलस्य नेतृत्वे कुलपतिसमर्थक डॉ. रमेश चौहान, अधिष्ठातासंकाय डॉ. अश्वनी शर्मा, अधिष्ठाताछात्रकल्याणम् डॉ. नील रतन च कृतवन्तः। ते छात्रान् स्वजीवने करुणां, सेवां, मानवीयमूल्यानि च स्वीकर्तुं प्रेरितवन्तः। कार्यक्रमस्य संयोजनं कम्प्यूटरविज्ञानविभागस्य संकायसदस्येन अश्वनीशर्मणा कृतम्। विश्वविद्यालयस्य संकायः, कर्मचारिणः च सक्रियरूपेण भागं गृहीतवन्तः, येन सामाजिकसहभागितायाः राष्ट्रियैकतायाः च प्रति संस्थायाः प्रतिबद्धतायाः प्रतिबिम्बः अभवत्। सम्पूर्णः एपीजी शिमला विश्वविद्यालयपरिवारः यूनिटी रन २०२५ इत्यस्मिन् भागं गृहीत्वा गौरवं प्रकटितवान् तथा च भविष्ये सार्वभौमिकभ्रातृत्वस्य निस्वार्थसेवायाश्च आदर्शान् अग्रे सारयितुं प्रतिज्ञां कृतवान्।

प्रदास्यन्ति, येन क्षेत्रे स्वरोजगारस्य प्रवर्धनं भविष्यति। प्रस्तावानुसारम् उद्यानं भारतीयप्रमुखकार्पस (रोहु- जयंती रोहु, कटला- अमृतकात्ला, मृगल), विदेशीयकार्पस (हङ्गरी तथा अमूर उपभेदाः), लघुकार्पस (कुलवान्), कैटफिश (पङ्गासियस, मुरेल), अलंकारिकमत्स्यानां (गोल्डफिश, कोइ कार्प, गुप्पी, मोली) इत्येतेषाम् उच्चगुणवतायुक्तस्य बीजनिर्माणे केन्द्रीक्रियते। अत्याधुनिक आधारभूतसंरचनाभिः सुसज्जिते अस्मिन् जलोद्याने (एक्वापार्क) कार्प- कैटफिश- मत्स्यानाम् आधुनिक-हैचरी-सुविधाः, नर्सरी- पालन- एककाः, ब्रूडस्टॉक-पालन-सुविधाः, उच्चस्तरीयाः जलीय-प्रणाल्याः यथा बायोफ्लोकः, पुनः परिसञ्चारित- जलकृषिप्रणाली (RAS), एकः फीडचक्रिका, सजावटी- मत्स्य- पालन- एककाः, एकः सार्वजनिक-मत्स्यालयः, विपणन-सुविधाभिः सह, ऊष्मायन-सुविधाभिः सह एकः जल- आपणम्, प्रशासनिक- सह- प्रयोगशाला- प्रशिक्षण-सङ्कलम्, क्वारेन्टाइन- आर्द्रप्रयोगशाला, अपशिष्टजलशुद्धिकरण-संस्थानम्, अन्याः आवश्यकाः सुविधाः च भविष्यन्ति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः अवदत् यत् ग्रामीण- अर्थव्यवस्थायाः सुदृढीकरणं राज्यसर्वकारस्य प्रमुखा प्राथमिकता अस्ति, मत्स्यक्षेत्रं च कृषकाणां आयवर्धनार्थं महत्त्वपूर्णं भूमिकां निर्वोढुं शक्नोति। विभागाय कृषकाणां मध्ये तेषां परिश्रमस्य पारिश्रमिकमूल्यानि प्रदातुम् आधुनिकमत्स्यनिर्माणपद्धतीनां प्रचारार्थं निर्देशः दत्तः।

Kangra News- श्रीआदिहिमानी- चामुण्डामन्दिराय सर्वकारेण ६० लक्षरूप्यकाणां अतिरिक्तवित्तीयस्वीकृतिः प्रदत्ता

हिमसंस्कृतवार्ता:- धर्मशाला। श्रीआदिहिमानी-चामुण्डामन्दिरस्य नूतनभवनस्य निर्माणं सम्प्रति सम्पन्नं भविष्यति इति अपेक्षा अस्ति। शिखरपर्वते निर्मितस्य श्रीआदिहिमानी-चामुण्डामन्दिरस्य नवीनभवनसङ्कलस्य दीर्घकालीन- वित्तीयस्वीकृतिः प्राप्ता अस्ति। अतिरिक्तनिधिप्रस्तावाः बहुवारं सर्वकारे प्रस्तुताः, परन्तु पुनः पुनः आक्षेपाणां कारणेन आर्थिकानुमोदनं न प्राप्तम्। अधुना सर्वकारेण मन्दिरस्य अतिरिक्तवित्तीयानुमोदनं प्रदत्तम् अस्ति।

निर्माणाधीनभवने ७ पादपरिमितः कलशः स्थापितः अस्ति तदर्थं पैतलस्य कलशः निर्मितः अस्ति। अस्य भारः प्रायः २७ किलोग्रामः भवति। ऋतोः स्थितिं विचार्य कलशस्य मूलरूपं दीर्घकालं यावत् रक्षितुं विशेषरूपेण लेपनं कृतम् अस्ति। उच्चपर्वते स्थितस्य कारणात् मन्दिरसङ्कलं प्रायः चतुर्मासान् यावत् हिमेन आच्छादितं भवति, अन्येषु दिनेषु अपि तापमानं अत्यन्तं न्यूनं भवति एषः कलशः मुरादाबादतः निर्मितः अस्ति।

२०१४ तमे वर्षे रहस्यपूर्णः अग्निः प्रज्वलितः

२०१४ तमे वर्षे रहस्यपूर्णेन अग्निना मन्दिरसङ्कलस्य नाशः जातः, यद्यपि मातुः चामुण्डायाः मूर्तिः, जवनेिका च अक्षुण्णः एव अभवत्। नूतनमन्दिरभवनस्य निर्माणं प्रारम्भिकपदे १ कोटि ५ लक्षरूप्यकाणां निविदा निर्गता, कार्यं च आरम्भम्। सूत्राणि सूचयन्ति यत् मन्दिरस्य निर्माणे उक्तराशितः प्रायः ₹३० लक्षं अधिकं व्ययितम् अस्ति। अतः सर्वकाराद् अतिरिक्तवित्तीयानुमोदनं आवश्यकम् आसीत्। उपायुक्तस्य काङ्गडा- कार्यालयेन अस्मिन् विषये सर्वकाराय प्रस्तावः प्रदत्तः, यस्याः अन्ततः सर्वकारेण अनुमोदनं कृतम् अस्ति।

नवम्बर १५ दिनाङ्के मन्दिरस्य पिहितकरणस्य परम्परा

परम्परागतरूपेण नवम्बरमासस्य १५ दिनाङ्के मन्दिरद्वाराणि पिहितानि भवन्ति। शिखरपर्वते हिमपातस्य, तापमानस्य च कारणेन प्रतिवर्षं एतत् क्रियते। परन्तु सम्प्रति निर्माणकार्यं प्रचलति इति कारणतः ऋतोः स्थितिम् आधारीकृत्य अन्तिमनिर्णयः भविष्यति। अद्यकाले अपि मन्दिरसङ्कलं भक्ताः आगच्छन्ति। अस्मिन् वर्षे मन्दिरसङ्कलम् आगतानां भक्तानां संख्या गतवर्षापेक्षया किञ्चित् न्यूना अभवत्। अत्यधिकवृष्ट्या, मानसूनतौ बहुषु क्षेत्रेषु आपदाः च भवन्ति इति मन्यते। आधिकारिकतयाङ्कानुसारं गतवर्षे प्रायः १.७५ लक्षं भक्ताः मन्दिरसङ्कले गतवन्तः, यद्यपि मन्दिरसङ्कलस्य अन्तः जलं, शौचालयं च इत्यादयः मूलभूतसुविधाः अद्यापि अनुपलब्धाः सन्ति भक्तानां निवासस्थानमपि अपर्याप्तम् अस्ति।

मन्दिरस्य अधिकारी निविदाकर्ता च किं वदन्ति

मन्दिरस्य अधिकारी राकेशकुमारः अवदत् यत् सर्वकाराद् अतिरिक्तवित्तीयस्वीकृतिः प्राप्ता, यत्र ६० लक्षरूप्यकाणां राशिः अनुमोदिता। मन्दिरे निर्माणकार्यं प्रचलति, कदा द्वाराणि पिधायितव्यानि इति अन्तिमनिर्णयः ऋतोः स्थितिं आधारीकृत्य भविष्यति। निविदाकर्ता पल्लवमेहरा मन्दिरस्य आन्तरिकपरिष्करणस्य कार्यं प्रचलति इति अवदत्। डिजाइन-पटलानि सज्जीकृतानि, द्वाराणि, गवाक्षाः च सज्जीकृत्य परिवहनं क्रियते।

बिहारराज्ये विधानसभानिर्वाचने १८ विधायकानां भाग्यस्य निर्धारणम् अद्य भविष्यति

बिहारराज्ये विधानसभानिर्वाचनस्य प्रथमचरणाया मतदानं अष्टादश-मण्डलेषु एकविंशत्यधिकैकशत निर्वाचनक्षेत्रेषु मतदानं भविष्यति। स्वतन्त्रं, निष्पक्षं, शान्तियुतं च मतदानं निश्चेतुं विस्तृतसुरक्षाव्यवस्था कृता अस्ति। पटना, वैशाली, नालन्दा, भोजपुर, मुङ्गेर, सारण, सिवान, गोपालगञ्ज, मुजफ्फरपुर इत्यादीनां अष्टादश-मण्डलानां विधानसभाक्षेत्रेषु मतदानं श्वः भविष्यति। मतदानप्रक्रिया निरीक्षणार्थं सर्वेषु एकचत्वारिंशोत्तर-त्रिंशताधिक-पञ्चचत्वारिंशत्-सहस्र-मतदानकेन्द्रेभ्यः वेबकास्टिङ्ग भविष्यति। सर्वेषु मतदानकेन्द्रेषु राज्य-आरक्षकैः सह केन्द्रीय-सशस्त्र-अर्धसैनिक बलानि अपि नियुक्तानि सन्ति। महिला-शक्तिकरणं प्रवर्धयितुं षड्विंशत्यधिक-नवशतं यावत् महिला-नियंत्रित मतदान केन्द्राणि, सप्तोत्तरैकशतं यावत् दिव्यांग-कार्मिक-नियंत्रित मतदान केन्द्राणि च स्थापितानि सन्ति। मतदानं प्रातः सप्त-वादनादारभ्य सायं षड्वादना पर्यन्तं भविष्यति। तत्रैव सुरक्षायाः कारणात् सिमरी, बख्तियारपुर, महिषि, तारापुर, मुङ्गेर, जमालपुर, सूर्यगढा विधानसभाक्षेत्राणां षड्पञ्चशत मतदानकेन्द्रेषु च मतदानसमयः पञ्चवादनां यावत् अस्ति। एन. डी. ए. घटबन्धने, जे. डी. (यू) सर्वाधिकेषु सप्तपञ्चाशत् आसनेषु, तदनन्तरं भाजपेतिदलं अष्टचत्वारिंशत् आसनेषु, एल. जे. पी. दलं चतुर्दश आसनेषु, तथा राष्ट्रिय-लोक-मोर्चा दलं च द्वयोः आसनयोः कृते स्पर्धयिष्यति। महाघटबन्धने आर. जे. डी. दलं सर्वाधिकेषु त्रिसप्तति आसनेषु, तदनन्तरं प्रथमे चरणे काङ्ग्रेस्-दलस्य चतुर्विंशति प्रत्याशिनः, सि. पि. आई. (एम. एल.) दलस्य चतुर्दश सदस्याः नैर्वाचनिक-समराङ्गणे सन्ति। बिहारविधानसभानिर्वाचनस्य प्रथमे चरणे, उपमुख्यमन्त्रिणः सम्राट् चौधरी इत्यस्य, विजयकुमारसिन्हायाः सहैव प्रमुखानां राजनैतिकजनानां राजनैतिक भविष्यस्य निर्णयः भविष्यति। अस्मिन् चरणे राज्यसर्वकारस्य प्रायः षोडश मन्त्रिणां राजनैतिक-भागस्य निर्णयोपि भविष्यति।

गुरुनानकदेवस्य जन्मजयन्त्यावसरे 'गुरुपूरब' इत्युत्सवः आराध्ने आसंसारे च सश्रद्धया भक्तिभावनया च परिपालितः। गुरुनानकवर्यः सिक्खपन्थस्य स्थापकः अस्ति। प्रकाशोत्सवः गुरुपूरवः वा सिक्खसमुदायीजनानां कृते महत्वपूर्णतमः दिवसः भवति। एषः वर्षः गुरुनानक देव वर्यस्य षड्पंचाशदुत्तरपंचशततमः जन्मोत्सवः अस्ति। दिवसोऽयं कार्तिकपूर्णिमायाः अपि अस्ति, देशस्य विभिन्नेषु भागेषु अस्यापि धार्मिकं महत्वं वर्तते, जनाश्च गंगादिषु पवित्रासु नदीषु अद्य स्नानं कुर्वन्ति। इदं दिनं चित्रकूट-वाराणस्यादिषु देवदीपावलिन्वेन अपि परिपाल्यते। राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मुः प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी च देवदीपावलिः प्रकाशोत्सवस्य च अवसरे सर्वेभ्यः देशवासिभ्यः शुभकामनाः प्रदत्तवन्तौ।

आराध्ने आसंसारे च सश्रद्धया भक्तिभावनया च परिपालितः गुरुनानकदेवस्य जन्मजयन्त्यावसरः

कुमारभास्करवर्म- संस्कृत- पुरातनाध्ययन- विश्वविद्यालये गुरुनानकस्य दर्शनप्रसङ्गे 'शास्त्रमन्थनम्' इति १०८-व्याख्यानमालायाः पञ्चदशतमं व्याख्यानम् गौरवपूर्णतया सम्पन्नम्

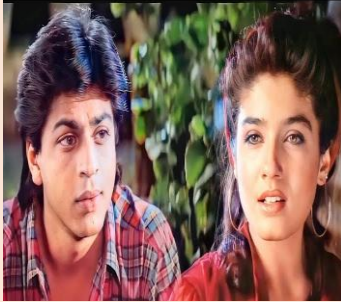
हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. निशिकान्तपाण्डेयः, नलबारी, ०४ नवम्बर २०२५ (असम):। कुमारभास्करवर्म-संस्कृत- पुरातनाध्ययन- विश्वविद्यालयस्य सर्वदर्शनविभागेन सर्वदर्शनमन्थनपरिषदा च संयुक्ततया प्रवर्त्यमानायाः "शास्त्रमन्थनम्" इत्यस्य १०८-व्याख्यानमालायाः पञ्चदशतमं व्याख्यानं गुरुनानकदेवस्य जीवनधर्मदर्शनविषयकं गंभीरचिन्तनमयम् आसीत्। धर्मः,

दया, समता, मानवसेवा, विश्वबन्धुत्वभावना च गुरुनानकदेवस्य चिन्तनस्य आधारभूतत्वानि इति अस्मिन् व्याख्यानो सूक्ष्मतया प्रकाशितानि। अस्य व्याख्यानस्य मुख्यवक्त्री आसीत् पंजाबविश्वविद्यालयस्य दर्शनविभागस्य प्रतिष्ठिता विदुषी आचार्या डॉ. शिवानी शर्मा महोदया। तया गुरुनानकदेवस्य जीवनस्य ऐतिहासिकम्, आध्यात्मिकं समाजसंस्कारकं च रूपं मनोहारिण्या शैल्या निरूपितम्। गुरुनानकदेवस्य "एकंकार" इति सिद्धान्तस्य दार्शनिकपरिमाणम्, भक्तिमार्गस्य अद्वितीयत्वं गुरु-शिष्यपरम्परायाः महत्त्वं च विस्तरेण प्रतिपादितम्। तया अस्य गुरुदर्शनस्य सार्वकालिकता, समन्वयदृष्टिः, समाजे समभावसंदेशस्य प्रसङ्गिकता च उद्घातिता। तया उक्तं हि ईश्वरः एकः एव, वयं च सर्वे तेषां सन्ततयिरिति। कार्यक्रमस्य अध्यक्षपदे विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः आचार्यः प्रह्लाद रा. जोशी महोदयः आसीत्। तेन उवाच यत् गुरुनानकदेवः केवलं धार्मिकमहापुरुषः न आसीत्, प्रत्युत सर्वमानवजगतः प्रकाशस्तम्भः आसीत् इति। तेन भारतीयदर्शनपरम्परायां समन्वयतत्त्वस्य स्थानं व्याख्याय विद्यार्थिनां कृते प्रेरणा च दत्ता। विभागाध्यक्षः डॉ. रणजीतकुमार तिवारी महोदयः स्वागतोपसंहारभाषणेन व्याख्यानस्य मूलतः

अवबोधनीयतत्त्वानि निरूप्य, विश्वविद्यालयस्य सर्वदर्शनविभागस्य प्रयत्नः देशस्तरीयं दार्शनिकसंवादमण्डलम् उज्जीयते इति प्रकाशयामास। अस्मिन् अवसरे देशस्य विविधान् विश्वविद्यालयेभ्यः आगताः आचार्याः, अनुसन्धानविज्ञाः, शोधार्थिनः, अध्येतारः छात्राः च उपस्थितासन्। सर्वदर्शनमन्थनपरिषदः अध्यक्षः पुलक उपाध्यायः विभागीयसहायिका लोपामुद्रा गोस्वामी, अतिथ्यध्यापिका सीमा वर्मन् च विशेषतया आसन्। आयोजकसमितेः कुशलव्यवस्थापनं सर्वैः प्रशंसितम्। कार्यक्रमस्य शुभारम्भः विभागीयशोधच्छात्रेण लिराज काफ्लेमहोदयेन वैदिकमङ्गलाचरणेन आध्यात्मिकभावनया सम्पन्नः। तेन एव कार्यक्रमस्य संचालनं निश्चिन्तयता सुबोधतया च कृतम्। तेनैव सुसंस्कृता कृतज्ञतापूर्वकं धन्यवादप्रस्तावः अर्पितः। अन्ते शान्तिमन्त्रपाठेन कार्यक्रमस्य समापनं विधिविधानुसारं सम्पन्नम्। विश्वविद्यालयेन सूचितं यत् एषा व्याख्यानमाला अनवरतं प्रवर्तिष्यते, येन भारतीयदर्शनपरम्परायाः गाम्भीर्यम्, बहुलोजना संवादसंस्कृतिः च दृढीभविष्यति। विश्वविद्यालयपरिसरे ज्ञानसरस्वत्याः पवित्रप्रवाहः इव विचारविनिमयस्य वातावरणं दीर्घकालं यावत् स्मरणीयं जातम्।

तव नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत

तेरा नाम लेने की चाहत हुई है --")
M - तव नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत अयं तावत् ते हि प्रेम्णि आयेत ते हि नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत ते हि नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत अयं तावत् ते हि प्रेम्णि आयेत अयं तावत् ते हि प्रेम्णि आयेत (तव नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा भविता वयं तावत् ते हि प्रेम्णि पतिताः)
F - शताब्दीतश्चापि अहं नु वदामि शताब्दीतश्चापि अहं नु वदामि ते हि प्रेम्णा तावत् अहं नु पतामि ते हि प्रेम्णा तावत् अहं नु पतामि M - ते हि नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत ते हि नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत अयं तावत् ते हि प्रेम्णि आयेत -- (००)
M - श्रुते हि जगच्च जायतेऽतिक्रूरम् प्रेम्णि कृतेऽस्य वैरम् आतिदृढम् तथापि अनेके प्रेम कृतवन्तः इतिहासाः तेषां नाम स्मृतवन्तः अहं त्वां प्रीणामि, त्वञ्च मयी(+)इ) आः अहं त्वां प्रीणामि, त्वञ्च मयी(+)इ) आः तर्हि का इयं भो आर्तिरायाता F - शताब्दीतश्चापि अहं नु वदामि ते हि प्रेम्णा तावत् अहं नु पतामि -- (०१)

त्वां नु हे दृष्ट्वा हृत्स्पन्दता मे बहुशो नु वक्तुम् इयम् आगता हे नहि कर्ता त्वं मे भीतिरियम् आसीत् ततः सर्ववार्ता गुप्ता मे आसीत् जानामि यदा त्वं प्रीणासि मयी(+)इ) आः जानामि यदा त्वं प्रीणासि मयी(+)इ) आः आ हृदये मे शान्तिरायाता ते हि नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत इयं तावत् ते हि प्रेम्णि आयेत -- (०२)
M - जानामि नू नाऽहं प्रेम किं नु नाम त्वया साकम् इत्वा, ज्ञातवान् प्रेम F - रुचिर्नाऽसीत् मे ही, परं त्वं जानीयाः अपठम् आप्रेम्णो बहुशो हि वार्ताः या नु मुग्धा भूयः आमिलं सदा त्वाम् या नु मुग्धा भूयः आमिलं सदा त्वाम् चापल्यं तदेकम्, जानातु हि त्वं माम् M - ते हि नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत ते हि नाम स्वीकर्तुम् ईप्सा जायेत अयं तावत् ते हि प्रेम्णि आयेत F - शताब्दीतश्चापि अहं नु वदामि शताब्दीतश्चापि अहं नु वदामि ते हि प्रेम्णा तावत् अहं नु पतामि ते हि प्रेम्णा तावत् अहं नु पतामि M - अहं तावत् ते हि प्रेम्णि पतामि F - अहं तावत् ते हि प्रेम्णि पतामि - (०३)

रचयिता -

डा. रुरुकुमारमहापात्रः (अध्यापकः)
राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपति:

"लौकिकन्यायकोशः" "मण्डूकतोलन्यायः"

यदि तुलान्त्रस्य आधारेण मण्डूकानां तोलनाय प्रयत्नः क्रियते चेत् सः प्रयत्नः कदापि सफलः न भवेत्। यतः मण्डूकाः कदापि स्थिराः न भवन्ति एकस्मात् प्रदेशात् प्रदेशान्तरम् कूर्दन्ति अतः तेषां तोलनम् अशक्यं कर्म। एवं किमपि अनिश्चितं कर्म घटितं चेत् तस्य वर्णनार्थम् अस्य प्रयोगः क्रियते।

डा. वर्षा प्रकाशः टोणगांवकर
पुणे/ महाराष्ट्रम्

महिलाक्रिकेटचषक- विजेतृणां स्वागतं कृतवान् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी महिलाक्रिकेटविश्वकपविजेतृणां स्वागतं कृतवान् प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना नवदिल्लीनगरस्य लोककल्याणमार्गे स्थिते स्वनिवासस्थाने महिलाक्रिकेटविश्वकप-विजेतृणाम् आतिथ्यं कृतवान्। मोदीमहोदयेन महिलाक्रिकेटदलस्य विजयाय अभिनन्दनं कृत्वा क्रमशः त्रिपराजयानन्तरं प्रतियोगितायां तेषां विलक्षणपुनरागमनस्य प्रशंसा कृता। समागमे नायिका हरमनप्रीतकौरः २०१७ तमे वर्षे मोदीमहोदयेन सह मिलित्वा स्मरणं कृतवती, यदा सा विश्वचषकं विना तस्य साक्षात्कारं कृतवती। सा विजयचषकं-सहितम् अधिकवारं तस्य साक्षात्कारस्य आशां प्रकटितवती।

हिमसंस्कृतवार्ता: , ईदरधीरजः

वार्ता-कार्यक्रमः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्या- नमस्ते नन्दिनि। प्रथमं तु, प्रमुखः राजकीयनेता राहुल-गान्धि-महोदयः बिहार-राज्ये एकं विवादास्पदं वचनम् उक्तवान् अस्ति। तेन कथितं यत् भारतस्य दशप्रतिशतं जनाः सेनां नियन्त्रयन्ति इति। अनेन वचनेन महान् विवादः जातः।

नन्दिनी- आम् काव्ये, राजनेतुः वचनं महान्तं क्षोभं जनयितुं शक्नोति। इदानीम् अपरा वार्ता। गुजरात-राज्यात् एका चिन्ताजनकी वार्ता आगता अस्ति। तत्र चिकित्सालयस्य गुप्त-चित्रग्राहक-यन्त्राणां चित्रणं चोरित्वा, तस्य दुरुपयोगं कृतवन्तः सन्ति। अनेन प्रकरणेन भारतस्य वैयक्तिक-गोपनीयतायाः महद् सङ्कटं प्रकाशितम् अस्ति।

काव्या- अहो, एतत् तु अतीव भयानकं वृत्तम्। वैयक्तिक-गोपनीयतायाः रक्षणं सर्वथा आवश्यकम्। इतः परम्, छत्तीसगढ-राज्यात् एका दुःखदा वार्ता प्राप्ता अस्ति। तत्र एकं यात्रिक-यानं माल-यानेन सह सङ्घट्टितवत् अस्ति। अस्यां दुर्घटनायां षट् जनाः प्राणान् त्यक्तवन्तः सन्ति।

नन्दिनी- ईदृश्यः दुर्घटनाः अतीव दुःखदाः। अन्ते च, भारतस्य सुविचन्यायालयः अन्तर्जाल-विनिमय-सम्बद्धायां याचिकायाम् एकां महत्त्वपूर्णाम् टिप्पणीं कृतवान् अस्ति। न्यायालयेन उक्तं यत् 'नेपाल-देशे किं दुष्परिणामः अभवत् इति भवन्तः दृष्टवन्तः' इति। अद्य एतावदेव। श्वः पुर्नमिलामः।